

Elonkorjuuretkellä

Perheluontoretken järjestäjän vinkkivihkonen

Tähän vinkkivihkoseen on koottu asioita, jotka kannattaa huomioida lapsille ja lapsiperheille suunnattujen luontoretkien järjestämisessä. Puuhavinkit sopivat erityisesti loppukesäiseen ja syksyiseen luontoon, niin lapsille kuin aikuisillekin hyvää oloa ja iloa tuomaan!

Retken järjestäjän muistilista

- Lähiluonnosta löytyy kauniita ja kiinnostavia paikkoja. Retkikohteen ei tarvitse olla erikoinen tai bussimatkan päässä.
- Suunnittele reitti lapsiperheiden ehdoilla: jaksavatko lapset kävellä reitin, pääseekö lastenrattaiden kanssa liikkumaan, missä syödään eväät, onko matkan varrella vessaa?
- Suunnittele ohjelma väljäksi, jotta vapaalle kuljeskelulle ja lasten tekemien havaintojen tutkailulle jää aikaa.
- Ota mukaan ladattu kännykkä ja varmista, että osaat tarvittaessa neuvoa paikalle avuntuoja: selvitä retkipaikan osoite tai koordinaatit. Mukana on hyvä olla myös vessapaperia sekä alueen kartta ja ensiaputarvikkeet, varsinkin muualle kuin tuttuun lähimetsään mentäessä.
- Kiikareista, luupeista ja lajintunnistusoppaista on usein iloa, mutta ikimuistoiseen retkeen ei välttämättä tarvita välineitä ollenkaan.
- Retkelle lähtiessä sovi retkeläisten kanssa yhteisistä säännöistä: ei riehuta eikä roskata ja ohjaajaan pidetään näköetäisyyttä.
- Suunnittelusta ohjelmasta on hyvä myös joustaa: sattumalta luonnossa vastaan tulevista yllätyksistä kannattaa iloita!

Mitä mukaan retkelle – tiedota etukäteen retkeläisille!

- Säänmukaiset vaatteet ja maastoon sopivat jalkineet.
- Eväät retken kestosta riippuen: lyhyille retkille juotavaa ja vaikkapa muutama keksi tai hedelmä, usean tunnin retkille tukeva välipala. Eväshetki kruunaa lyhyenkin retken!
- Rasia ja muovipussi luonnonantimien keräämiseen: kuinka tylsää on törmätä upeaan marja- tai sienipaikkaan, jos mukana ei ole mitään, johon kerätä herkkuja!
- Istuinalusta voi olla mukava.

Puuhavinkkejä

Menninkäisen koti

Etsi sieni. Kuvittele, että sen lakin alla on pienen menninkäisen koti. Tee menninkäinen luonnonmateriaaleista, esimerkiksi kävyistä. Rakenna myös asioita, joita menninkäinen voisi tarvita: sammalsänky, kivijakkara jne.

Luonnon voimaruokaa

Tule vahvaksi kuin vuorenpeikko ja ketteräksi kuin keijukainen syömällä luonnon superruokaa! Marjat, sienet ja villiyrtit ovat hurjan terveellisiä, kunhan muistaa varoa myrkyllisiä lajeja.

Maistelkaa retkellä marjoja ja kerätkää niitä pieneen astiaan kotiin vietäväksi.

Sieniä voi paistaa retkipannulla nuotiolla. Tutustukaa vaikka yhteen helppoon syötävään sienilajiin, jota jokainen voi retken jälkeen alkaa kerätä itse.

Villiyrttiteetä voi hauduttaa esimerkiksi vadelman, ahomansikan ja nokkosen lehdistä sekä apilan kukista.

Aistit avoinna metsään

Etsi luonnosta aarteita ja ota niistä kalleimmat mukaasi muistin sopukoihin. Voit myöhemmin muistella aarrettasi ja hetkeä, jolloin löysit sen, kun kaipaat pirstystä!

Katsele ja etsi:

- Kauneimman näköinen kohta metsässä
- Jännän muotoinen puunrunko

Kuulostele ja etsi:

- Raakuntaa, sirkutusta tai muita lintujen ääniä
- Narinaa tai rapinaa
- Suhinaa tai huminaa
- Paikka, jonne ei kuulu liikenteen ääniä

Kokeile ja etsi:

- Kiipeilyyn sopivaa
- Löhöilyyn houkuttelevaa
- Paikka, johon olisi kiva rakentaa pesä tai maja
- Paikka, jossa tunnet olevasi metsän valtias
- Jotain rauhoittavaa
- Jotain, mikä muistuttaa sinua

Eläimet sadonkorjuupuuhissa

Salapoliisitehtävä: selvitä kenelle muullekin kuin sinulle maistuu mustikka tai puolukka – löydätkö marjaisia eläinten jätöksiä?

Osaatko jätösten perusteella arvata kuka marjoja on nautiskellut?

Entä miksi kasvi, joka marjan on tuottanut, ilahtuu tästä kaikesta kovin?

Puuhippa

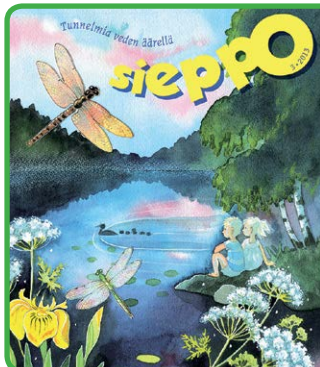
Valitkaa neljä isoa puuta, jotka rajaavat leikkialueen. Näitä puita koskettamalla leikkijät ovat turvassa hipalta. Kun hippa huutaa sovitun sanan, täytyy leikkijöiden lähteä liikkeelle ja yrittää päästä toisen turvapuun luo.

Leikin jälkeen jokainen valitsee lähistöltä suuren suosikkipuunsa ja nojaa hetken puun runkoon.

Sattuiko sadesää?

Hyvillä varusteilla sade ei tunnu missään! Lisäksi sateella voi tehdä aivan omanlaisia juttuja. Tutki sateista luontoa:

- Miltä sadepisarat tuntuvat paljaalla kädellä?
- Miltä sade kuulostaa ja tuntuu tuuhean kuusen alla? Entä koivun alla?
- Löydätkö vettyvästä maasta paenneita kastematoja?
- Miltä ilma tuoksuu sateella? Entä sateen jälkeen?

Lasten luontolehti Sieppo

Ihania luontotarinoita, hauskoja tehtäviä ja hienoja lajikuvastoja.

Ilmestyy kuusi kertaa vuodessa.

www.sieppo.fi

Toimitus: Luonto-Liitto ry. 2013 / Sini Heikkilä.
Kuvat: Laila Nevakivi. Taitto: Taija Rinne.